

Aanvullend natuuronderzoek

Heideslag fase 2 in Wehl

In opdracht van gemeente Doetinchem

Colofon

Aanvullend natuuronderzoek Heideslag fase 2 in Wehl

Opdrachtgever	Gemeente Doetinchem
Contactpersoon	Mevr. K. Wopereis
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel
Rapportnummer	2137
Auteur	Ing. R. Boerboom
Controle	Drs. L.M.A. Witjes
Publicatiedatum:	21 juli 2020
Foto voorblad	Steenuil (foto: B. Breetveld)

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
Samenvatting.....	3
1 Inleiding en doel.....	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel.....	4
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1 Gegevens plangebied	5
2.2 Beschrijving van het plangebied	5
2.3 Geplande werkzaamheden	5
3 Het ecologisch onderzoek.....	7
3.1 Onderzoeksmethode	7
3.2 Resultaten	11
4 Wet natuurbescherming.....	15
4.1 Kerkuil	15
4.2 Steenuil	17
4.3 Kleine marterachtigen.....	23
4.4 Steenmarter.....	24
5 Conclusie.....	25
6 Bijlagen.....	26
Bijlage 1 Resultaten natuuronderzoek	27
Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	32

Samenvatting

Uit het gericht onderzoek blijkt dat geplande woningbouw in het plangebied Wehl Heideslag een negatief effect heeft op de steenuil, tenzij inrichtingsmaatregelen getroffen worden om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van drie steenuilenparen te garanderen. Het aanvragen van een ontheffing is dan niet noodzakelijk.

Voor de kerkuil, steenmarter en kleine marterachtigen is het aanvragen van een ontheffing en/of het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen niet noodzakelijk. Tijdens een eerder uitgevoerde quickscan natuurtoets is vastgesteld dat er geen negatieve effecten op beschermde soorten van overige soortgroepen verwacht worden (SA rapportnummer 2100). Er moet wel rekening gehouden worden met overige broedvogels. Versturende werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen (15 maart 15 juli) worden uitgevoerd.

Dit zijn de uitkomsten van het onderzoek dat is gehouden naar aanleiding van de plannen om woningbouw te realiseren in het projectgebied 'Heideslag fase 2' in Wehl. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van gemeente Doetinchem. Het bureau deed literatuuronderzoek in de Nationale Databank Flora en Fauna en voerde gericht veldonderzoek uit op de locatie.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij een ruimtelijke ontwikkeling verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Wet natuurbescherming een plannenmaker oplegt. Er zijn plannen voor woningbouw in het plangebied 'Heideslag fase 2' ten hoogte van de Beekseweg/Kleefse Allee in Wehl. Uit de door Staring Advies uitgevoerde quickscan natuurtoets (SA rapport 2100) is gebleken dat voor onderstaande beschermde soort(groep)en gericht onderzoek noodzakelijk is:

- Kerkuil
- Steenuil
- Kleine marterachtigen

Het gericht onderzoek is noodzakelijk om te bepalen of deze beschermde soort(groep)en voorkomen binnen de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen en om vervolgens te beoordelen in hoeverre sprake is van negatieve effecten op de betreffende soorten.

Mevrouw Wopereis van gemeente Doetinchem is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies gevraagd voor het uitvoeren van dit aanvullende onderzoek.

1.2 Doel

Ruimtelijke plannen kunnen conflicterend zijn met de Wet natuurbescherming, wanneer er sprake is van negatieve effecten op beschermde soorten. Het doel van het natuuronderzoek is om te inventariseren of er door de geplande ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van bovenstaande soorten. Voor overige beschermde soorten is tijdens de quickscan natuurtoets aangetoond dat negatieve effecten op deze soorten op voorhand uit te sluiten zijn, mits rekening wordt gehouden met broedvogels. Versturende werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) worden uitgevoerd.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Locatie: Beekseweg/Kleefse Allee
Plaats: Wehl
Gemeente: Doetinchem
Provincie: Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied betreft een gebied gelegen ten zuiden van de bebouwde kom van Wehl, bestaat uit enkele landbouwpercelen, een wandelpad en enkele groenstroken (zie figuur 1). De landbouwpercelen bestaan voor het grootste deel uit akkerland en het overige deel is in gebruik als paardenweide. Langs het wandelpad, dat van west naar oost door het noordelijke deel van het plangebied loopt, zijn brede bermen aanwezig die deels bestaan uit ruigte, deels uit bosschages en deels uit braamstruweel. De betreffende ruigten bestaan grotendeels uit ingezaaide bloemrijke kruidenvegetatie. Waar het pad parallel loopt aan het spoor, wordt het hiervan grotendeels gescheiden door een brede groenstrook met struiken en loofbomen.

Het plangebied omsluit verder een woonerf met enkele woningen. Het meest zuidelijk gelegen deel van het woonerf, dat grotendeels bestaat uit opgaande begroeiing van struiken en bomen, behoort ook tot het plangebied, maar was tijdens het veldonderzoek niet toegankelijk. In dit deel van het plangebied is een houten tuinhuisje aanwezig. Ook langs de spoorlijn bevindt zich op een open, onbegroeid perceel een schuur. Overige bebouwing is niet aanwezig in het plangebied (zie figuur 5).

Het plangebied grenst aan de westzijde aan akkerland en wandelpaden, aan de noordzijde aan een spoorlijn en woningen, aan de oostzijde aan een hondenuitlaatplaats, een sportveldje en enkele vrijstaande woningen met tuinen, aan de zuidzijde diverse landelijk gelegen woningen met ruime tuinpercelen. Ten zuiden van het plangebied ligt het bosgebied 'De Plakslag'. Ten westen van het plangebied ligt het bosgebied 'Stille Wald'.

2.3 Geplande werkzaamheden

Er zijn plannen voor woningbouw in het kader van de realisatie van woonwijk 'Heideslag fase 2'. Details over het aantal woningen en de exacte inrichting van het gebied zijn nog niet bekend. Uitgangspunt is dat de bestaande bebouwing onaangetast blijft.

3 Het ecologisch onderzoek

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksmethode en de resultaten van het veldonderzoek besproken.

3.1 Onderzoeksmethode

Op basis van de landelijk erkende protocollen voor gericht natuuronderzoek is de onderzoeksintensiteit bepaald.

Kerkuil

Conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Kerkuil van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) zijn drie gerichte veldbezoeken verspreid in de periode van begin februari tot en met half oktober uitgevoerd, in combinatie met het steenuilenonderzoek (zie tabel 1). De inventarisatie is tijdens goede weersomstandigheden en in geschikt biotoop uitgevoerd. Er is gedurende de avonduren geluisterd naar roepende kerkuilen. Daarnaast is aanvullend overdag gezocht naar sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken, zoals braakballen of krijtstrepen. Ook is navraag gedaan bij de lokale uilenwerkgroep en is de NDFF geraadpleegd op recente waarnemingen van de kerkuil uit het plangebied en de directe omgeving. Aangezien de nog bewoonde erven aan de Veenweg niet betreden mochten worden is bij deze bewoners geen navraag gedaan over de aanwezigheid van de kerkuil.

Onderzoeker(s)	Ronde	Datum	Begintijd	Weersomstandigheden
R. Boerboom	Avondronde 1	4-3-2020	19.05 uur	Bewolkt, droog, 7,5°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	Avondronde 2	18-3-2020	19.35 uur	Bewolkt, droog, 13°C, wind 0 Bft
R. Boerboom	Avondronde 3	3-4-2020	21.00 uur	Licht bewolkt, droog, 15°C, wind 0-1 Bft
R. Boerboom	Dagbezoek	22-4-2020	11.00 uur	Bewolkt, droog, 17°C, wind 2 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek kerkuil en steenuil.

Steenuil

Conform de richtlijnen uit de Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017), van het Netwerk Groene Bureaus, en het Kennisdocument Steenuil van BIJ12 (versie 1.0, juli 2017) zijn hiervoor 3 avondronden en één dagbezoek (zoeken naar sporen en nestplekken) in de periode 1 februari tot en met 30 april uitgevoerd. De veldbezoeken zijn bij gunstige weersomstandigheden uitgevoerd.

Ook is navraag gedaan bij de Nestkasten Werkgroep Liemers, zijn de ingevulde nestkaarten van de steenuilenwerkgroep benut en is de NDFF geraadpleegd. Daarnaast is het in 2013 uitgevoerde steenuilenonderzoek Wehl Heideslag (SSA rapport 1290) benut. Aangezien de nog bewoonde erven aan de Veenweg niet betreden mochten worden is bij deze bewoners geen navraag gedaan over de aanwezigheid van de steenuil.

Kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen zijn door hun verborgen leefwijze en lage dichtheden lastig op te sporen. Het plangebied voldoet plaatselijk aan de eisen voor het leefgebied van de bunzing, hermelijn en wezel. Het gaat met name om de groenstrook in het noorden van het plangebied, langs de spoorlijn. De geplande werkzaamheden in het plangebied kunnen leiden tot aantasting van (de functionaliteit van) een vaste rust- en verblijfplaats. Hiervoor zal een inventarisatie uitgevoerd worden middels de richtlijnen zoals opgesteld in het document 'Soortenbescherming in Overijssel; bunzing, egel, hermelijn en wezel (provincie Overijssel, december 2019). Voor de provincie Gelderland is een dergelijk onderzoeksprotocol nog niet beschikbaar.

Om de aanwezigheid vast te stellen wordt aangeraden om altijd verschillende methoden te gebruiken. De minimale inzet per inventarisatiemethode is afhankelijk van de aanwezige elementen die in het plangebied aanwezig zijn en de locatie(s) waar men werkzaamheden (zoals kappen, graven, bouwen, etc.) gaat uitvoeren. Het aantal in te zetten inventarisatiemiddelen is bepaald aan de hand van het aantal aanwezige (potentiele) verblijfplaatsen en de eventueel aanwezige verbindingzones en foerageergebieden en de impact die het voorgenomen plan of project hierop heeft. De inventarisatiemiddelen dienen gedurende de looptijd van het onderzoek ingezet te worden in de aanwezige structuren die mogelijk gebruikt worden door kleine marterachtigen, zoals bij takkenrillen en bosranden.

Om de aanwezigheid in het plangebied vast te stellen is gebruik gemaakt van een combinatie van de volgende methoden (zie foto 1 en 2):

- 1x Cameraval/wildcamera met lokmiddel voor specifiek bunzing en mogelijk hermelijn en wezel
- 1x Marterbox (type 'Mostela') voor hermelijn, wezel en mogelijk bunzing

De camera en marterbox zijn 3 weken in het gebied geplaatst (zie figuur 4 en tabel 2). Tijdens deze periode zijn ze zo min mogelijk beroerd om verstoring te voorkomen. Na afronding van het onderzoek zijn de cameravallen opgehaald en zijn de fotobeelden van de cameraval en de camera in de marterbox geanalyseerd en de aangetroffen marters en eventueel overige zoogdieren op naam gebracht.

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum
R. Boerboom	Plaatsen cameravallen	30-6-2020
R. Boerboom	Ophalen cameravallen	21-7-2020

Tabel 2. Veldonderzoek kleine marters.

Foto 1. Geplaatste marterbox in het plangebied (foto: R. Boerboom).

Foto 2. Geplaatste cameraval in het plangebied (foto: R. Boerboom).

3.2 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het gericht veldonderzoek naar de kerkuil, steenuil en kleine marterachtigen besproken.

3.2.1 Kerkuil

Tijdens het gericht veldonderzoek in de avonduren zijn geen roepende kerkuilen gehoord in het plangebied en de directe omgeving. Er zijn verder in het plangebied ook geen verblijfssporen als uitwerpselen en braakballen aangetroffen. Aangezien de nog bewoonde erven aan de Veenweg niet betreden mochten worden is bij deze bewoners geen navraag gedaan over de aanwezigheid van de kerkuil. Er zijn vanuit de NDFF en bij de Nestkasten Werkgroep Liemers geen nestlocaties van de kerkuil bekend vanuit deze woonerven.

De dichtstbijzijnde bezette nestlocatie van de kerkuil bevindt zich aan de Plantage Allee, ten zuiden van het plangebied. Hier broedt de soort in een gebouw van Vitens, in het bosgebied 'Plakslag'. Dit paar heeft in 2019 vijf jongen grootgebracht en in 2020 vier jongen (bron: Nestkasten Werkgroep Liemers). Verder is bij het woonerf aan de Weemstraat 3 een roestplek van een kerkuil in een schuurtje aanwezig (zie bijlage 1). Mogelijk is dit een roestplek, behorende bij het broedpaar van de Plantage Allee. Verder zijn in de winterperiode van 2019-2020 extra kerkuilenkasten opgehangen bij woonerven aan de Dassenboomse Allee 2, ten westen van het plangebied, en de Tolweg 6, ten zuiden van het plangebied. Uit monitoring door de Nestkasten Werkgroep Liemers blijkt dat de kast bij de Dassenboomse Allee 2 inmiddels in gebruik is als verblijfplaats door de kerkuil. Er zijn in het voorjaar verse braakballen gevonden. Er is nog geen sprake van een nestlocatie.

Gezien de beperkte afstand van het plangebied tot de nestlocatie van de kerkuil, behoren delen hiervan waarschijnlijk tot het functioneel leefgebied van dit broedpaar. Door verlies van functioneel leefgebied (bijvoorbeeld foerageergebied) kan er sprake zijn van aantasting van de functionaliteit van de nestlocatie. In hoofdstuk 4 wordt dit beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming.

3.2.2 Steenuil

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn een aantal territoria van de steenuil bekend: Plantage Allee 9, Beekseweg 43, Koksgoedweg 12, Plakslagseweg 1 en Kieflandseweg 6 (bron: NDFF en steenuilenwerkgroep) (zie bijlage 1). Al deze locaties waren in 2013 reeds bezet (bron: Steenuilonderzoek Wehl Heideslag, SA rapport 1290).

Tijdens het gericht steenuilonderzoek zijn twee territoria in de directe omgeving van het plangebied vastgesteld. Beide locaties bevinden zich ten zuiden van het plangebied, bij woonerven aan de Plantage Allee 9 en de Beekseweg 43 (zie bijlage 1). Op beide locaties zijn tijdens de avondbezoeken roepende steenuilen gehoord. De nestlocatie op het erf van de Plantage Allee 9 bevindt zich in een schuur. De nestlocatie aan de Beekseweg 43

bevindt zich in één van de nestkasten in de aanwezige solitaire bomen. Bij geen van deze overige territoria zijn tijdens de avondronden roepende steenuilen gehoord.

Gezien de beperkte afstand van het plangebied tot de verschillende nestlocaties van de steenuil, behoren delen hiervan waarschijnlijk tot het functioneel leefgebied van deze steenuilenparen. Door verlies van functioneel leefgebied (bijvoorbeeld foerageergebied) kan er sprake zijn van aantasting van de functionaliteit van deze nestlocaties. In hoofdstuk 4 wordt dit beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming.

3.2.3 Kleine marterachtigen

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van de bunzing en één waarneming van de wezel bekend (zie bijlage 1). Beide soorten zijn op enkele honderden meters afstand van het plangebied waargenomen (bron: NDFF). Het plangebied, bestaande uit relatief kleine agrarische percelen met veel gradiënten, zoals elkaar afwisselende delen met bebouwing, een paardenweide, struweel, ruigten en bosschages, is geschikt als leefgebied voor bunzing en andere kleine marterachtigen als hermelijn en wezel. Geschikte verblijfplaatsen van deze soorten zijn aanwezig in de vorm van tuinafvalhopen, zoogdierholen, ruigten en dichte struwelen.

Cameral

Op de beelden van de cameraval zijn geen kleine marterachtigen waargenomen. Eenmalig is wel een steenmarter voor de camera te zien (zie bijlage 1 en foto 1). Verder zijn een egel, een houtduif en verschillende huiskatten vastgelegd op camera (zie foto 2 t/m 4).

Foto 1. Steenmarter bij de cameraval.

Foto 2. Huiskat bij de cameraval.

Foto 3. Houtduif bij de cameraval.

Foto 4. Egel bij de cameraval.

Marterbox

Op de beelden van de marterbox is uitsluitend een bosmuis te zien (zie foto 5). Op de beelden van de camera in de marterbox zijn geen kleine marterachtigen waargenomen.

Op basis van het ontbreken van waarnemingen kan gesteld worden dat het plangebied niet in gebruik is als functioneel leefgebied door kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel. Een vaste rust- en verblijfplaats wordt niet waarschijnlijk geacht.

Foto 5. Bosmuis in de marterbox.

Steenmarter

De waargenomen steenmarter heeft zijn verblijfplaats vermoedelijk bij een woning in de bebouwde kom van Wehl. Steenmarters beschikken over een groot territorium waarbinnen ze hun voedsel vinden. In Nederland bedraagt de grootte 80-700 hectare (bron: De Zoogdiervereniging). Het plangebied is onderdeel van het leefgebied van tenminste één steenmarter. Gezien de omvang van het leefgebied van de soort, zal het plangebied niet van essentieel belang zijn voor de functionaliteit van dit leefgebied. Daarnaast kan de soort zich uitstekend handhaven in urbaan gebied en zal de geplande woningbouw niet leiden tot een verslechtering van het habitat.

4 Wet natuurbescherming

De effecten op aangetroffen beschermde soorten en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden (zie bijlage 2). Binnen de invloedssfeer van de geplande woningbouw zijn de strikt beschermde kerkuil, steenuil en steenmarter vastgesteld. Kleine marterachtigen zijn niet aangetroffen.

4.1 Kerkuil

4.1.1 Beschermde status

Alle vogelsoorten zijn strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Daarnaast staat de kerkuil ook vermeld in de Europese Habitatrichtlijn. Daarom zijn van de kerkuil zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen en de nestlocaties jaarrond beschermd. Ook het leefgebied dat van belang is voor de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats is beschermd. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld essentiële foerageergebieden, schuilgelegenheden, uitkijkposten etc. ook beschermd zijn. Wanneer een vaste rust- en verblijfplaats of het functioneel leefgebied aangetast wordt, dient hiervoor ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden en dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden.

4.1.2 Gebruik van het plangebied

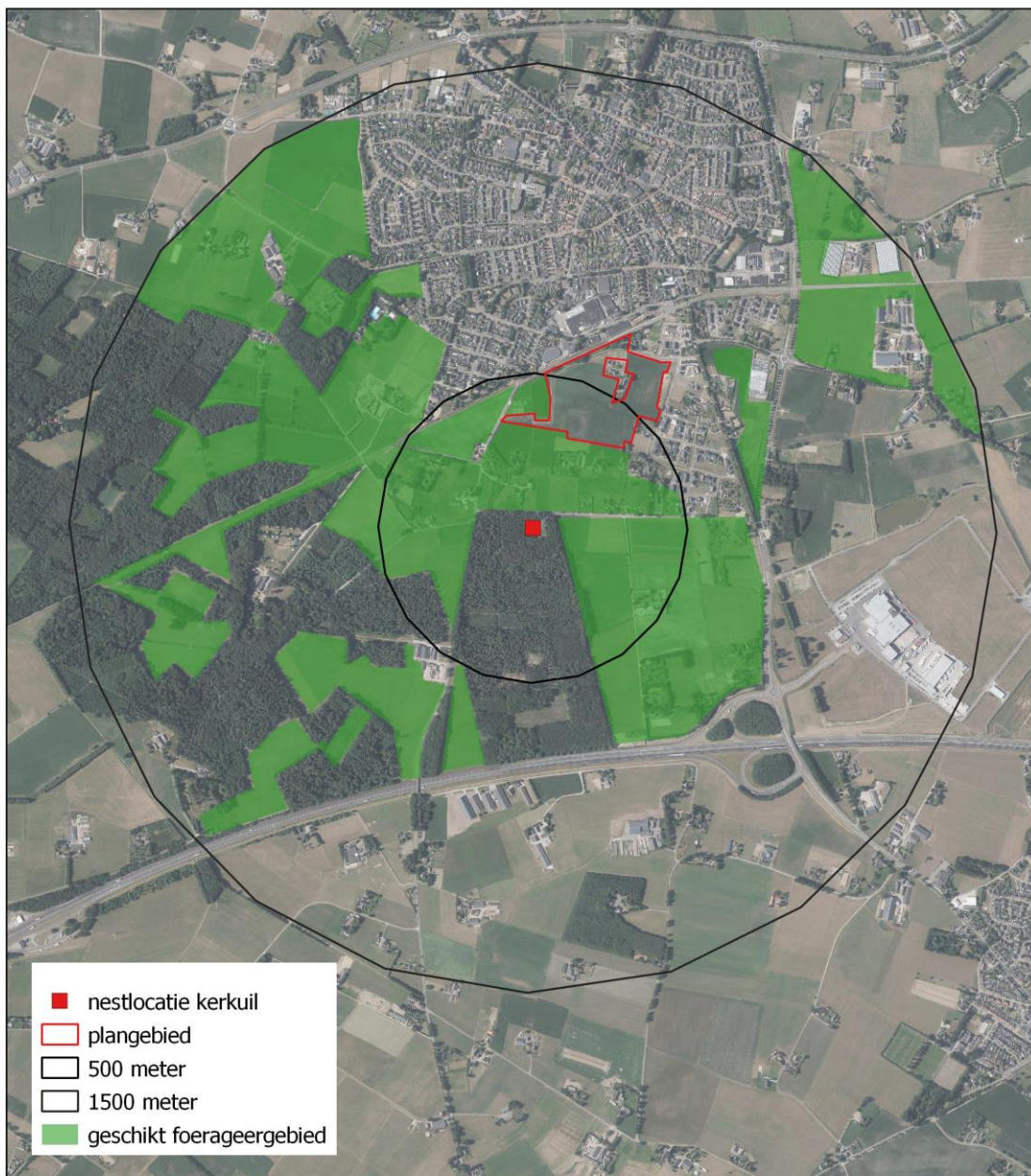
In het plangebied bevinden zich geen nestlocaties of vaste rust- en verblijfplaatsen van de kerkuil. In de directe omgeving van het plangebied is wel sprake van een bezet nest, waardoor het plangebied onderdeel is van het leefgebied van dit kerkuilenpaar.

Analyse territorium

Een leefgebied varieert van 60 hectare in een heel goed gebied, tot 1200 hectare in een heel arm gebied. De grootte van het functionele leefgebied wordt grotendeels bepaald door het voedselaanbod. Bij een geschikt voedselaanbod hebben kerkuilen voldoende aan een gebied van 500 tot 1.500 meter rond de broedplaats. Als het voedselaanbod kleiner is, heeft de kerkuil een groter gebied nodig (bron: Kennisdocument Kerkuil, BIJ12). Gezien de beperkte afstand tot de nestlocatie aan de Plantage Allee, is het aannemelijk dat het plangebied onderdeel vormt van het leefgebied van dit broedpaar. Het plangebied is plaatselijk geschikt als foerageergebied voor de soort, door de aanwezigheid van bermen, ruige vegetaties, overhoekjes langs de noordrand van het plangebied en graslandpercelen. De maispercelen die het grootste deel van de oppervlakte van het plangebied in beslag nemen zijn niet of nauwelijks geschikt als foerageergebied voor de kerkuil. Dit betreft circa 7,3 hectare.

Door de aanwezigheid van een ruim aanbod aan geschikte foerageergebieden binnen het territorium van deze kerkuilen, in de directe omgeving van de nestlocatie (zie figuur 5) en het feit dat het plangebied grotendeels in gebruik is als maisakker, is het plangebied niet

van essentieel belang voor de functionaliteit van de nestlocatie van de kerkuil. Vanuit de directe omgeving van het plangebied zijn geen andere territoria van de kerkuil bekend, waardoor geen sprake is van eventuele voedselconcurrentie. Daarnaast zijn kerkuilen niet territoriaal, met uitzondering van de directe omgeving van het nestlocatie (bron: Kennisdocument Kerkuil, BIJ12). Er blijft circa 157 hectare foerageergebied voor de kerkuil behouden binnen de foerageerafstand van 1500 meter (zie figuur 5). Hierbij zijn geschikte foerageergebieden aan de zuidzijde van de A18 niet meegenomen in verband met de verstoring van deze snelweg en het risico op verkeersslachtoffers. Hierdoor blijft de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats gewaarborgd. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor de kerkuil.

Figuur 5. Geschikte foerageergebieden voor de kerkuil (groen) rondom de nestlocatie (rood). Het plangebied is met een rode lijn aangegeven.

4.2 Steenuil

4.2.1 Beschermde status

Alle vogelsoorten zijn strikt beschermd via de Wet natuurbescherming. Daarnaast staat de steenuil ook vermeld in de Europese Habitatrichtlijn. Dit houdt in dat de steenuil zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen en de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Ook het leefgebied dat van belang is voor de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats is beschermd. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld essentiële foerageergebieden, schuilgelegenheden, uitkijkposten etc. ook beschermd zijn. Wanneer een vaste rust- en verblijfplaats of het functioneel leefgebied aangetast wordt, dient hiervoor ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden en dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen te worden.

4.2.2 Gebruik van het plangebied

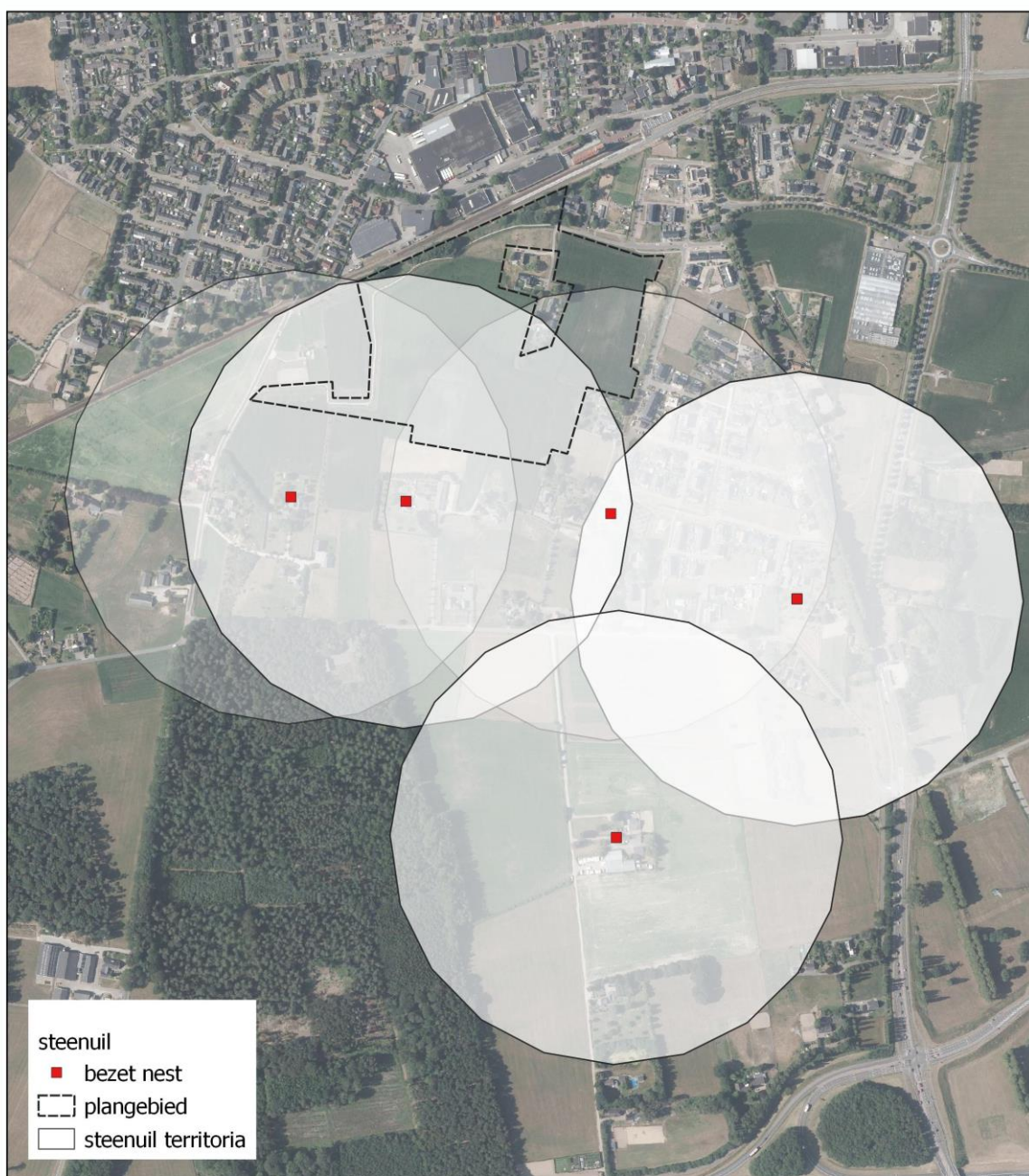
Ten zuiden van het plangebied bevinden zich vijf territoria van de steenuil (zie figuur 5 en bijlage 1). De nestlocaties bevinden zich buiten het plangebied, maar door verlies van functioneel leefgebied (bijvoorbeeld foerageergebied) kan er toch sprake zijn van aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats. Voor de functionaliteit van een vaste rust- en verblijfplaats heeft een steenuil verschillende functies nodig binnen directe omgeving van de nestlocatie. Ruimtelijke ingrepen binnen het territorium kunnen dan ook een negatief effect hebben op de steenuil en mogelijk leiden tot verminderd broedsucces of het verlaten van het territorium.

Analyse territorium

Op basis van de habitateisen en de locatie van de verblijfplaatsen is een inschatting gemaakt van het gebiedsgebruik en de territoriumomvang van de vijf territoria nabij het plangebied. Hiervoor is op 30 juni 2020 een omgevingscheck uitgevoerd.

De gemiddelde territoriumgrootte is circa 5 – 30 hectare (bron: Soortenstandaard Steenuil, Ministerie van Economische Zaken). De foerageergebieden liggen, met name in het broedseizoen, binnen 300 meter afstand van de nestlocatie (bron: Soortenstandaard Steenuil, Ministerie van Economische Zaken). Dit betekent dat het plangebied gedeeltelijk binnen het territorium van drie steenuilenparen valt (zie figuur 5).

Binnen de territoria bevinden zich een aantal marginaal geschikte en optimaal geschikte foerageergebieden voor de steenuil. Ook in directe omgeving van de verblijfplaatsen/nestlocaties, buiten het plangebied, is geschikt leefgebied voor de steenuil aanwezig door de kleinschalige afwisseling tussen dierenweiden, gazons, bermen, fruitboomgaarden, ruigtestroken, braakliggende percelen, bebouwing en opgaand groen (zie figuur 7). Het betreft met name de zone rond de Plantage Allee, ten zuiden van het plangebied, en de Beekseweg, ten westen van het plangebied. Marginaal geschikt en ongeschikt als foerageergebied zijn de aanwezige infrastructuur, bebouwing en (grootschalige) monotone agrarische graslanden, gesloten bospercelen en maisakkers.

Figuur 6. Indicatieve territoriumgrootte steenuilen nabij het plangebied Wehl Heideslag.

Figuur 7. Impressie leefgebieden steenuilen nabij het plangebied Wehl Heideslag.

De geplande woningbouw in het plangebied Wehl Heideslag heeft betrekking op een deel van het leefgebied van de aanwezige steenuilenparen. De nestplaatsen zelf worden niet aangetast. Deze bevinden zich buiten het plangebied (zie figuur 6). Het plangebied voor de woningbouw bestaat grotendeels uit maisakker. Hiermee verdwijnt circa 6,3 hectare marginaal geschikt foerageergebied. De geschikte foerageergebieden binnen het plangebied (circa 0,56 hectare) bestaan uit een half verhard wandelpad met ingezaaide groenstroken en overhoekjes met kleine bosschages en solitaire bomen (zie figuur 8).

Figuur 8. Analyse leefgebied steenuilen Wehl Heideslag, van de marginaal geschikte en geschikte leefgebieden is de oppervlakte in vierkante meters weergegeven.

Er wordt vanuit gegaan dat de optimale foerageergebieden, in de vorm van het wandelpad met bijbehorende ingezaaide bermen en de ruige zone langs het spoor, behouden blijven. Door de geplande tussenliggende woningbouw raken deze deelgebieden echter grotendeels afgesloten van het overige deel van het leefgebied van de steenuilen ten zuiden van het plangebied.

Het grootste deel van plangebied voor de woningbouw in Wehl Heideslag, betreft open maisakkers. Deze percelen zijn slechts marginaal geschikt als foerageergebied voor de steenuil. Deze percelen worden naar verwachting niet of nauwelijks gebruikt als foerageergebied door de steenuil. De perceelranden en aangrenzende bermen worden vermoedelijk intensiever gebruikt als foerageergebied, maar de steenuilen zullen hun voedsel waarschijnlijk grotendeels uit de directe omgeving van de nestlocaties halen, waar dierenweiden, kort grasland, fruitboomgaarden, bermen, braakliggende percelen etc. aanwezig zijn. Het plangebied valt gedeeltelijk binnen het territorium van drie steenuilenparen (Plantage Allee 9, Beekseweg 43 en Kieflandseweg 6). In figuur 8 is weergegeven welke percelen binnen het territorium van deze steenuilen geschikt en marginaal geschikt zijn als leefgebied/jachtbiotoop.

Beekseweg 43

Binnen het geschatte territorium van dit broedpaar (circa 27 hectare, cirkel van 300 meter rond de verblijfplaats) blijft (buiten het plangebied Wehl Heideslag) circa 13,5 hectare optimaal leefgebied en 4,9 hectare marginaal leefgebied beschikbaar. In totaal blijft er dus ruim 18 hectare leefgebied beschikbaar binnen dit territorium. Deze oppervlakte ligt boven de minimum territoriumgrootte van 5 hectare, die in de Soortenstandaard Steenuil gehanteerd wordt. Aan de oostzijde is echter wel een duidelijke overlap met de naburige steenuilenterria van de Plantage Allee 9 en ook de Kieflandseweg 6 (zie figuur 6). De overlap is dermate groot, dat dit meegenomen is in de effectbeoordeling.

Plantage Allee 9

Binnen het geschatte territorium van dit broedpaar (circa 27 hectare, cirkel van 300 meter rond de verblijfplaats) blijft (buiten het plangebied Wehl Heideslag) circa 11,8 hectare optimaal leefgebied en 4,9 hectare marginaal leefgebied beschikbaar. In totaal blijft er dus ruim 16,7 hectare leefgebied beschikbaar binnen dit territorium. Deze oppervlakte ligt boven de minimum territoriumgrootte van 5 hectare, die in de Soortenstandaard Steenuil gehanteerd wordt. Aan zowel de oost- als westzijde is echter wel een duidelijke overlap met naburige steenuilenterria (zie figuur 6). De overlap is dermate groot, dat dit meegenomen is in de effectbeoordeling.

Kieflandseweg 6

Binnen het geschatte territorium van dit broedpaar (circa 27 hectare, cirkel van 300 meter rond de verblijfplaats) blijft (buiten het plangebied Wehl Heideslag) circa 10 hectare optimaal leefgebied en 4,8 hectare marginaal leefgebied beschikbaar. In totaal blijft er dus circa 14,8 hectare leefgebied beschikbaar binnen dit territorium. Deze oppervlakte ligt boven de minimum territoriumgrootte van 5 hectare, die in de Soortenstandaard Steenuil

gehanteerd wordt. Aan de west-, oost- en zuidzijde is echter wel een duidelijke overlap met naburige steenuilenterria (zie figuur 6). De overlap is dermate groot, dat dit meegenomen is in de effectbeoordeling.

Buiten het broedseizoen is het mogelijk dat ook foerageergebieden op ruimere afstand van de verblijfplaats gebruikt worden. Er kan dan ook overlap zijn met overige steenuilenparen.

Conclusie effectbeoordeling steenuil

Op basis van de ligging van de verblijfplaatsen/nestlocaties van de steenuil, ten zuiden van het plangebied, en de marginale kwaliteit van het plangebied als leefgebied wordt gesteld dat de woningbouw op zich geen aantasting van de functionaliteit van het leefgebied van deze steenuilenparen vormt. Door de geplande woningbouw zal er geen sprake zijn van ruimtebeslag op een essentieel deel van het functioneel leefgebied. De functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats is niet afhankelijk van het plangebied.

Er is echter wel sprake van een afname van de omvang van het leefgebied. Daarnaast kan een toename van menselijke activiteit, licht- en geluidsverstoring zowel tijdelijk tijdens de bouwfase als permanent leiden tot aantasting van het functioneel leefgebied. Bovendien staat de functionaliteit van het leefgebied van met name de broedparen aan de Beekseweg 43, Plantage Allee 9, Kieflandseweg 6 en Koksgoedweg 12 al onder druk door de gerealiseerde woningbouw en de overlap in de territoria. Dit bleek in 2013 al toen er bij controle van de nestkasten aan de Koksgoedweg 12 en de Kieflandseweg 6 geen voedselvoorraad te vinden was, waar normaal gesproken vaak een stapel muizen ligt voor de jonge uilen (meded. dhr. B. Kwakkel van de steenuilenwerkgroep).

Naast het verlies van een gedeelte foerageergebied is tijdens de bouwfase mogelijk sprake van tijdelijke verstoring door bijvoorbeeld geluid, trillingen en een toename van menselijke activiteit. Door de werkzaamheden ruim voor aanvang van het broedseizoen van de steenuil (vanaf februari t/m juli) te starten kan de steenuil wennen aan de nieuwe situatie. De werkzaamheden zullen namelijk niet binnen 6 maanden gerealiseerd kunnen worden. Deelgebieden die geschikt zijn als foerageergebied binnen het territorium (zie figuur 8) mogen niet gebruikt worden voor de opslag van materieel/materiaal of op andere wijze aangetast worden tijdens de bouwfase.

Versterking leefgebied steenuil

Om het verlies aan foerageergebied te compenseren en om verdere verslechtering van het leefgebied door een toename van verstoring te voorkomen moet het overgebleven leefgebied versterkt worden. Er moeten zones in of net buiten het plangebied ingericht worden om het huidige leefgebied een kwaliteitsimpuls te geven. Daarnaast moeten een aantal elementen in het plangebied behouden blijven. Indien op een dergelijke wijze het leefgebied voor de steenuilen versterkt kan worden is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk. De mogelijkheden hiervoor zijn afhankelijk van de beschikbare gronden in en net buiten het plangebied. Er kan gedacht worden aan de volgende voorzieningen:

Extra foerageergebied

Kort gemaaide of begraasde weilanden zijn belangrijk voor het vangen van regenwormen en veldmuizen. In houtwallen, houtstapels en ruigtes zijn insecten zoals meikevers, loopkevers, nachtvinders en rupsen te vinden. Plekken waar veel muizen zijn, zoals veestallen, opslagplaatsen en houtstapels, zijn belangrijk voor de voedselvoorziening, ook in de winter.

Opgaande groenstructuren

Forse solitaire bomen of boomgroepen, knotbomen, houtsingels en lanen zorgen voor schuilplaatsen.

Steenuilvriendelijke inrichting woonwijk

Bij de aanleg van het openbaar groen in het plangebied dient rekening gehouden worden met de habitateisen van de steenuil. Bij het steenuilvriendelijke inrichten moet gedacht worden aan het inplanten van openbare groenstroken met inheemse boom- en struiksoorten (zomereik, (knot)wilg, gewone es, linde etc.) en bermen en graslanden extensief beheren. Openbare groenstroken kunnen steenuilvriendelijk ingericht worden met onder andere takkenhopen, natuurlijk grasland, inheems bosplantsoen, inheemse boomsoorten en knotwilgen. Door deze maatregelen worden extra foerageergebied, extra dekkingsmogelijkheden en zit- en uitkijkposten gerealiseerd. Deze maatregelen zijn met name aan de zuidzijde van het plangebied het meest zinvol, waar de nestlocaties zich bevinden net buiten het plangebied (zie figuur 6).

Algemene aandachtspunten bij versterking leefgebied steenuil:

- De maatregelen moeten tijdig gerealiseerd zijn om te kunnen functioneren.
- Het effect van de te nemen maatregelen moet duurzaam genoeg zijn.
- De effectiviteit van de maatregelen moet gemonitord worden.

4.3 Kleine marterachtigen

4.3.1 Beschermde status

De kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel zijn beschermd via de Wet natuurbescherming, onder de categorie 'andere soorten'. Dit wil zeggen dat de soort nationaal beschermd is. Voor deze soorten geldt dat het niet is toegestaan om:

- individuen opzettelijk te doden of te vangen.
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

In een aantal provincies geldt vrijstelling van bovenstaande verbodsbepalingen voor (vrij) algemene zoogdiersoorten, waaronder kleine marterachtigen. In de Gelderland is die vrijstelling echter opgeheven voor kleine marterachtigen, waardoor de vaste rust- en

verblijfplaatsen strikt beschermd zijn. Het voorkomen is ontheffingsplichtig wanneer de functionaliteit van deze vaste verblijfplaatsen aangetast wordt.

Wanneer negatieve effecten door werkzaamheden niet voorkomen kunnen worden, moet er een ontheffing worden aangevraagd omdat er dan sprake is van een overtreding van artikel 3.10: Beschermingsregime andere soorten, lid 1 en/of 2.

4.3.2 Gebruik van het plangebied

In het plangebied bevinden zich geen verblijfplaatsen of functioneel leefgebied van kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor deze soortgroep.

4.4 Steenmarter

4.4.1 Beschermd status

De steenmarter is beschermd via de Wet natuurbescherming, onder de categorie 'andere soorten'. Dit wil zeggen dat de soort nationaal beschermd is. Voor deze soorten geldt dat het niet is toegestaan om:

- individuen opzettelijk te doden of te vangen.
- de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Wanneer negatieve effecten door werkzaamheden niet voorkomen kunnen worden, moet er een ontheffing worden aangevraagd omdat er dan sprake is van een overtreding van artikel 3.10: Beschermingsregime andere soorten, lid 1 en/of 2.

4.4.2 Gebruik van het plangebied

In het plangebied is eenmalig een steenmarter waargenomen middels een cameraval. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes, takkenhopen en dergelijke, als verblijfplaats. In het plangebied bevinden zich geen geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter. In het noordelijk deel van het plangebied bevindt zich een opslagschuur die echter niet toegankelijk is voor de steenmarter. Het plangebied behoort tot het leefgebied van deze steenmarter. Een vaste rust- en verblijfplaats wordt echter niet verwacht. Het plangebied is niet van essentiële belang als functioneel leefgebied voor de soort. Er zijn voldoende alternatieven voorhanden. Bovendien leidt de geplande woningbouw niet tot het verdwijnen van leefgebied voor de steenmarter, aangezien de soort ook het stedelijk gebied als leefgebied gebruikt. Het aanvragen van een ontheffing en het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is niet noodzakelijk voor deze soort.

5 Conclusie

Aan de hand van de verkregen resultaten en datgene wat gesteld wordt in de Wet natuurbescherming kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

Er dienen inrichtingsmaatregelen getroffen te worden om de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van drie steenuilenparen te garanderen. Het aanvragen van een ontheffing is dan niet noodzakelijk.

Voor de kerkuil, steenmarter en kleine marterachtigen is het aanvragen van een ontheffing en/of het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen niet noodzakelijk.

6 Bijlagen

- 1 Resultaten natuuronderzoek
- 2 Wettelijk kader

Bijlage 1 Resultaten natuuronderzoek

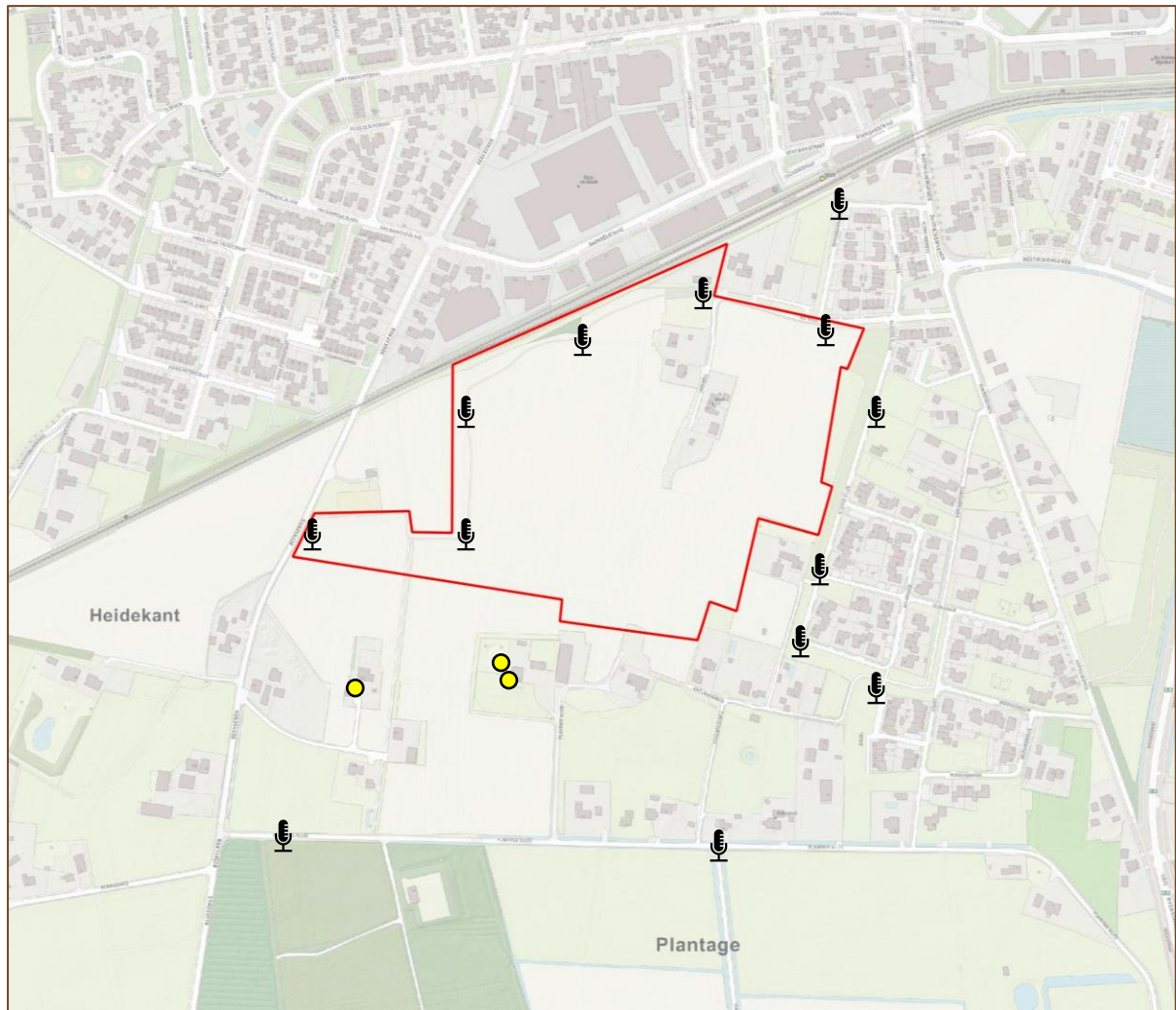

Resultaten bronnenonderzoek kerkuil

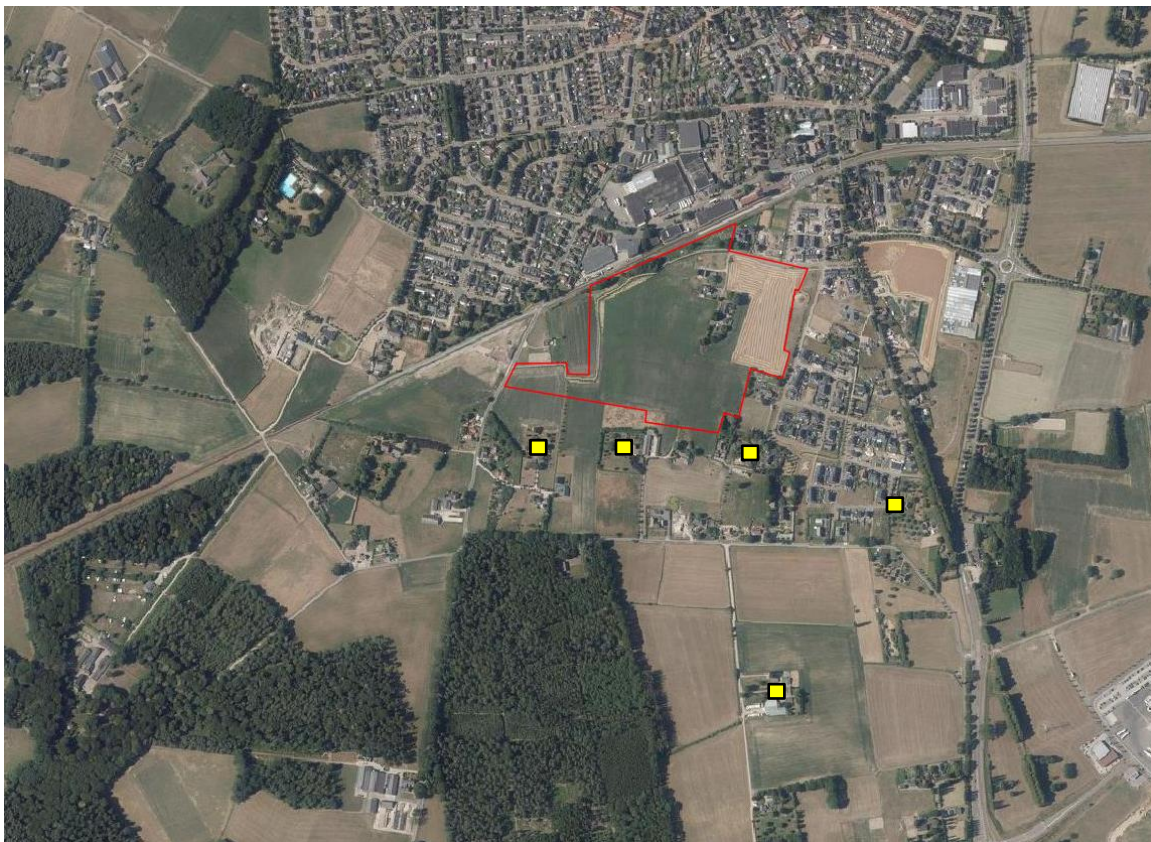
- Nestlocatie kerkuil
- ▲ Roestplek kerkuil
- Extra nestkasten kerkuil

Resultaten veldonderzoek steenuil

- Roepende steenuil
- 🎤 Afspeellocatie steenuilengeluid

Resultaten bronnenonderzoek steenuil

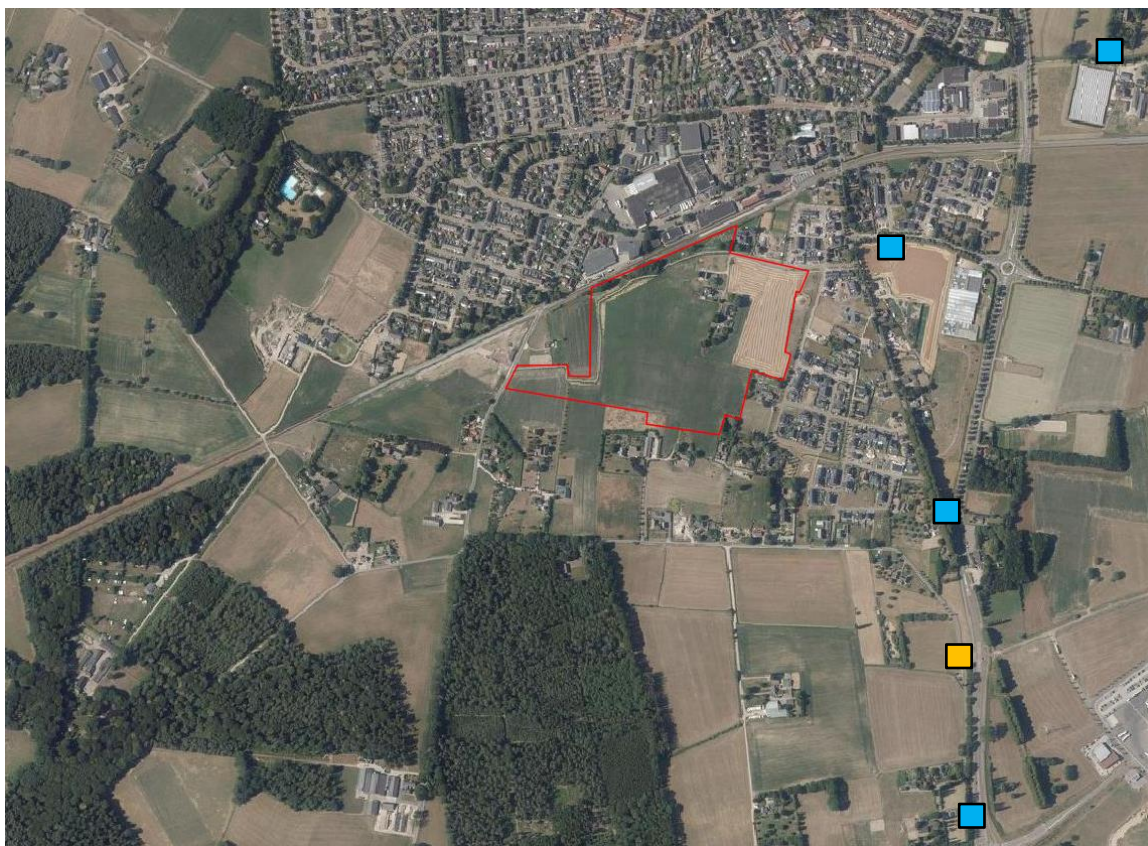
■ Nestlocatie steenuil

Resultaten veldonderzoek kleine marterachtigen

● Steenmarter

Resultaten bronnenonderzoek kleine marterachtigen

 Bunzing

 Wezel

Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Totaal aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
  - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
  - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
  - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
  - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
  - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
  - ter bescherming van flora of fauna;
  - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
  - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

- 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

b. zij is nodig:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of

h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragcodes

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;

c. een bestendig gebruik, of

d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:

- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

b. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;

c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en

b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:

- dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
- nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
- eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of

c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

4. Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl